

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

736075
Pocztą polową 53, dn. 21. maja 1921 r.

Oddział II Informacyjny
EW/4 № 21735 /II.

DO
GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache Wojsk.P.P.w Rzymie z 2/V 1921.r. Nr.633 o sprawach wewnętrznych Włoch.

1 załącznik:

Otrzymują:
Gen.Adjut.Nacz.Wodza
M.S.Zagr.Of.Łączn.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
Dz. 736075 dn. 21 V 1921 r.

Szef Oddziału II:

MATUSZEWSKI m.p.

ppłk.p.d.Szt.Gen.

Za zgodność:

Srkowski

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM

= W RZYMIE =
633

2 maja 1921.

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

ODDZIAŁ II SZTABU.

w W a r s z a w i e

Przesyłam w załączeniu w liczbie 5-ciu egzemplarzy
raporty Do spraw międzynarodowych, zewnętrznych, repara-
cyjnych i bolszewickich.

Attaché Wojskowy:

(Ppułkownik Foninski/

Rzym dnia 28 kwietnia 1921.

Do spraw międzynarodowych.

Jednym z najpoważniejszych skutków wojny, który nadal przeszkadza powrocie do życia normalnego, choć minęło więcej niż dwa lata od zawieszenia broni jest uniemożliwienie w handlu międzynarodowym. Zamieszanie to widac na drogach żelaznych, rzekach międzynarodowych, morzach i w portach.

Dawne konwencje nie są warte i kupcy oraz osoby prywatne wysyłające towary z jednego kraju do drugiego, nie mają żadnej pewności, że dojdą one w całości na miejsce przeznaczenia. Wojna zniszczyła większość węzła materiału kołowego, wstrzymała handel, rozdzieliła duże państwa na wiele małych, stworzyła nowe granice i nowe jednostki ekonomiczne. W tym samym czasie zostały zniszczone dawne drogi komunikacji. Wszystkie granice, które przedtem przechodziło się bez przeszkód, dziś stały się zaporą przez którą chcąc przejść należy wypełnić tysiące formalności ekonomicznych i kosztownych. Traktaty Wersalski i z St Germain stworzyły specjalny rząd prowizoryczny dla międzynarodowych rzek, przepływających przez państwa ex-nieprzyjacielskie, rząd, który jednak będzie musiał być wymieniony na konwencję ogólną handlową na konferencji międzynarodowej. Uгода Ligi Narodów, w art. 23 postanowiła że państwa wchodzące w skład Ligi poczynią odpowiednie kroki celem zapewnienia wolności handlu i komunikacji. I aby stawić czoło tej skomplikowanej sytuacji, którą Liga Narodów na podstawie głosowania zebrania naznaczyła konferencję międzynarodową przewosową w Barcelonie, która odbyła się 10 marca b.r.

Chcąc ponownie posyłać wolny przewóz były przedstawione 3 projekty konwencjonalne, które konferencja na szczytnie rozstrzygnąć: jeden o przewozie ogólnym, drugi o rządzeniu międzynarodowymi drogami nawigacyjnymi, trzeci o rządzeniu międzynarodowymi drogami kolejowymi.

Z chwilą gdy te ugody, z należytymi zmianami, zostaną zatwierdzone przez konferencję i ratyfikowane przez różne rządy zostanie zatwierdzone prawo międzynarodowe przewozowe. Po za konferencją konferencja musi stworzyć organ dla ich wykonania lub organizację przewozową międzynarodową. Czynnikiem głównym tej organizacji będzie komisja doradcza złożona z 15 członków przedstawicieli różnych państw. Nie będzie ona miała trudności w wydaniu opinii jako sąd, lecz powożnie rozwiązywać pojedynczą każdą konferencję międzynarodową w sprawie przewozu. Jeżeliby te decyzje nie są powzięte, partje w konflikcie mogą udać się do Trybunału Międzyn. Sprawiedliwości w Aja. Komisja będzie miała do swej dyspozycji sekretariat, który w czasie przerwy między zebraniami przez samą komisję, przygotowuje pracę i zbiera konieczny materiał.

Wreszcie konferencja ogólna będzie złożona z przedstawicieli wszystkich państw na wzór tej, która obecnie jest w Barcelonie i zbierać się będzie co dwa lub trzy lata celem przejrzenia rezultatów i wyznaczenia komisji nowego programu działania.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

Rzym dnia 29 kwietnia 1921.

Do spraw zewnętrznych

Informuję mnie z kół dyplomatycznych angielskich, że stanowisko hr. Sforzfy na ostatniej Londyńskiej Konferencji było w tamtejszych sferach ostro krytykowane w stosunku do układów jego z Bekir Sami beyem, przedstawicielem rządu Angory.

Wprawdzie na dobro jego kładzie się to, że nie sądził on żadnych awantur ekonomicznych, podczas gdy Francja niezadowolniając się wyszczególnioną sferą wpływów, sądziła szerokich przywilejów poza nią. Jednak zarzucają mu głównie to, że układając się z rządem Angorskim bez wniknięcia o prawny Esądzie w Konstantynopolu dał tenczasem jakoby otwartą szachtę buntownikom, co w opinii angielskiej wywołało łatwo zrozumiane niezadowolenie.

Pozatem rząd Angorski niezadowolony z częściowej tylko rewizji traktatu wysunął podobno sądenie, by koncesje dla Włoch uzależnione były od ich akcji rewizyjnej, zwłaszcza w sprawie Tracyi i Smirny.

Co zaś do art 4-ego to rząd włoski podjął się popierać wśród aliantów pretenzję delegata angorskiego, i w ten sposób (zawsze według zdania dyplomatów angielskich) wszedł w pośrednie porozumienie, na szkodę traktatu Sewerskiego, z państwem, które oficjalnie znajduje się jeszcze w stanie wojny z Ententą.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

= W RZYMIE =
Rzym dnia 29 kwietnia 1921.Do spraw reparacyjnych.

Z informacji ministerjalnych dowiadujemy się, że w sprawie odszkodowań należnych Włochom od Niemiec, na zasadzie 232 art./Traktatu Wersalskiego Komisja Główna Odszkodowań uznała jako początek wojennego między Niemcami i Włochami dzień 27 maja 1918 r.

Uznanie to daje zupełnie zadowolenie tezie podtrzymywanej przez rząd włoski.

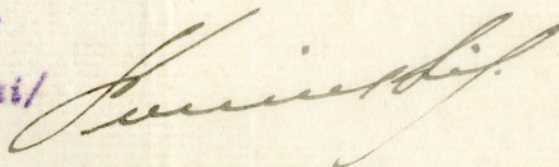
Ta sama komisja uznała że period wojenny ma być ułożonym dla Portugalji od 9-go marca 1918, dla Grecji - 27 czerwca 1917, dla Czechosłowacji - 28 października 1918. Ta ostatnia wniosła przeciw tej dacie protest.

Komisja zdecydowała również, że nie należy wliczać do ogólnego bilansu odszkodowań, strat poniesionych w Czechosłowacji podczas węgiersko bolszewickiej inwazji z r. 1919.

Odnosnie do waluacji tonaszu zdanego aliancom przez Niemcy, to, została definitywnie ustalona cyfra 2,113,500 ton, w przeciwieństwie do zadeklarowanej przez Niemcy 4,500,000 ton, ocenionych przez nie na siedm miliardów marek w złocie.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

Rzym dnia 28 kwietnia 1921.

Do spraw bolszewickich.

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

Powołując się na poprzednie raporty w danej sprawie podajemy kilka szczegółów o Worowskim, szefie misji ekonomicznej rosyjskiej we Włoszech

Worowski po raz pierwszy pojawił się w Sztokholmie, poprzedzony osławionym Dr. Helfandem alias Parvus, którego został usądnikiem informacyjnym lub prościej szpiegiem na służbie niemieckiej. Worowski był współpracownikiem wraz z Furstenbergiem, Radkiem i Bałabanowym przeglądu pseudo-socjalistycznego, wydawanego za pieniądze niemieckie w Sztokholmie przez Helfanda. Artykuły swoje podpisywał nazwiskiem "Orłowskiego." Worowski był ponadto jednym z pilnie uczęszczających na zebrania jakie odbywały się w lecie 1917 we wspaniałej willi Helfanda pod Sztokholmem i gdzie przygotowywało się opublikowanie Rosji bolszewickiej a kiedy bolszewizm doszedł do skutku, Worowski, nie zapominany przez swych towarzyszy, został mianowany przedstawicielem rządu sowieckiego w Sztokholmie. Jednym z pierwszych jego kroków działalności ambasadorskiej było umieszczenie na służbie w ambasadzie szwagra swego, niejakiego Linnemannna, który z biednego artysty, po roku służby w bolszewickiej ambasadzie stał się milionerem i obecnie prowadzi wystawne życie jako bogaty bankier szwedzki.

W 1918 Worowski przedstawiciel Rosji, pojechał z upoważnienia rządu szwedzkiego na wyspy Alondskie, celem przekonania szłogi o odstąpieniu Szwecji tychże wysp. Worowski podaje się jak Krassin za inżyniera.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/